

DE 6^E TEGEL-UITREIKING:

Voor het zesde achtereenvolgende jaar is De Tegel uitgereikt. Met meer dan 300 inzendingen, neemt de relevantie en de waarde van De Tegel alleen maar toe. Dat komt de bijdrage van De Tegel aan de discussie over kwaliteit, vakmanschap en de maatschappelijke relevantie van de journalistiek ten goede.

Ondanks de investering van tijd, energie en aandacht die nodig zijn om de prijzen toe te kennen, blijft het selecteren, nomineren en uitreiken van De Tegel een groot feest. Met veel plezier heeft de jury vastgesteld dat het met de kwaliteit van de inzendingen zeker goed zit. Als voorzitter kan ik niet anders dan dankbaar zijn voor de door de jury verzette bergen.

Dit jaar weerspiegelden de genomineerden het afgelopen nieuwsjaar maar ten dele. Zo haalden producties betreffende financieel economische onderwerpen de laatste selectie niet. Onder de genomineerden bevonden zich dit jaar ook geen radio- en internetproducties. De paar inzendingen die er waren, sneuvelden in het jureringproces. Daarom acht ik een kleine aanmoediging op zijn plek, en vraag ik journalisten, maar radiomakers en internetjournalisten in het bijzonder, om volgend jaar hun werk in grotere aantallen te sturen.

Logischerwijs is er altijd discussie mogelijk over de selectie van genomineerden en winnaars. Uiteraard zullen wij aanbevelingen, suggesties en kritiek zorgvuldig tot ons nemen; zowel van de beroepsgroep als van de juryleden. Het doel van

de Stichting Jaarprijzen voor de Journalistiek is en blijft tenslotte het eren van de beste journalistieke prestaties van het afgelopen jaar; om deze nogmaals in de spotlights te zetten.

Het is gebleken dat binnen de huidige verdeling van categorieën – nieuws, achtergrond, onderzoek, interview, en talent – het lastig is om de onderlinge verschillen mee te nemen in de beoordeling. Ondermeer de beschikbare budgetten verschillen per redactie. Zo kan een medium haar journalisten vanuit een betrekkelijke luxe positie aan een verhaal laten werken, terwijl een andere redactie met de helft van de middelen een vergelijkbaar verhaal vertelt. Uiteindelijk geldt De Tegel als beloning voor de beste journalistieke prestaties.

Tenslotte zijn wij de heer Prof. Mr. Van Vollenhoven erkentelijk dat voor zijn bijdrage. De gemeente Den Haag was zo gastvrij om ons ook vanavond te ontvangen, waarvoor onze hartelijke dank. In het bijzonder bedanken wij graag de burgemeester en wethouder Baldewsingh voor de prettige samenwerking.

Uiteraard gaat onze dank ook uit naar de initiatiefnemers, die zes jaar geleden het plan opvatten de prestaties geleverd in de Nederlandse journalistiek te waarderen. Ook de sponsoren van De Tegel verdienen complimenten voor het mede

mogelijk maken van een journalistiek feest, maar nog meer voor het onderschrijven van het belang van de journalistieke kwaliteit. Ditzelfde kan ook gezegd worden over de media zelf, en de (vak-) organisaties, en bedrijven die de waarde van journalistiek erkennen. Tot slot danken wij de familie Sijthoff voor het mogelijk maken van de Talent prijs.

Maar bovenal een woord van dank voor allen die hun journalistieke handwerk instuurden. Ondanks het zware weer waarin de journalistiek zou verkeren, bewijzen de ingezonden producties investeringen van tijd, energie, aandacht en liefde in de journalistiek. Wij kunnen slechts hopen dat directies, raden van bestuur, bedrijven en het publiek bereid zijn de journalistiek te blijven faciliteren. Wij verheugen ons in ieder geval op De Tegel van 2012, en wensen onze vakgenoten journalisten veel succes met het maken van journalistieke pareltjes. Veel lees- kijk- en luisterplezier in dit vernieuwende juryrapport.

*Joop Daalmeijer
Voorzitter Stichting Jaarprijzen
voor de Journalistiek*

JURYLEDEN

*Frits van Exter
Juryvoorzitter Nieuws*

*Kees Boonman
Juryvoorzitter Interview*

*Jeroen Smit
Voorzitter eindjury*

*Yves Desmet
Juryvoorzitter Onderzoek*

*Suzanne Bosman
Juryvoorzitter Achtergrond*

Wederom vond de uitreiking van de belangrijkste journalistieke prijs De Tegel plaats in onze

mooie stad. De gemeente Den Haag ondersteunt deze onderscheiding en als wethouder Media ben ik verheugd dat dit feestelijke evenement voor de derde keer hier werd gehouden. Het was mij óók een eer dit jaar de Publieksprijs te mogen uitreiken, via Facebook en Twitter mochten bezoekers van deze sites hun stem uitbrengen op de beste journalistieke productie.

Namens het gemeentebestuur van Den Haag feliciteer ik alle genomineerden en winnaars van harte met deze mooie onderscheiding. Ik hoop u volgend jaar opnieuw in het Lucent Danstheater te mogen ontvangen.

*Rabin S. Baldewsingh
Wethouder Media Den Haag*

Deze krant is verrijkt met Layar. Over alle genomineerden is meer te vinden in een digitale laag, bovenop de papieren krant.

Stap 1: Download de gratis "Layar-app" voor Android of iPhone, of update naar de laatste versie als je Layar al hebt.

Stap 2: Op pagina's met het 'View with Layar' logo:

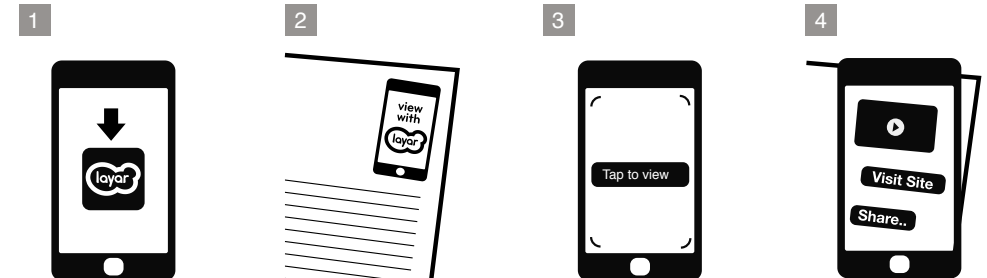
Stap 3: Open Layar, houd de telefoon boven de pagina - en 'Tap to view' om de actie te starten

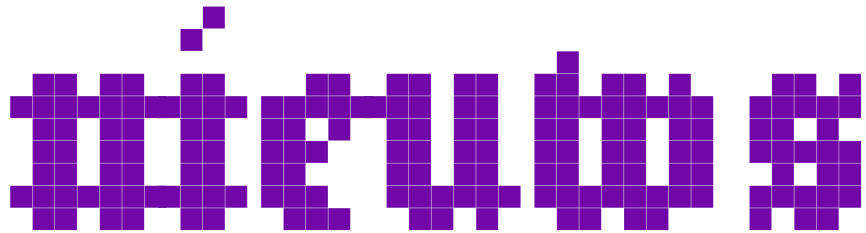
Stap 4: Houd de telefoon nog steeds boven de pagina - en 'luister', 'kijk' en 'lees' meer bovenop de krant!

Dit is aangeduid met een icoon bij de foto. Deze is te bekijken met de Layar applicatie op uw mobiele telefoon.

HET WERKT ZO:

GENOMINEERD: JAN EIKELBOOM MET ESMERALDA VAN BOON
NIEUWSUUR, NOS/NTR

ARABISCHE LENTE

Jan Eikelboom heeft, voor het grootste deel met tolk/arabiste Esmeralda van Boon, in 2011 het belangrijkste wereldnieuws, de omwentelingen in de Arabische wereld, van nabij gevolgd.

Van februari tot november maakten zij tientallen reportages in Tunesië, Egypte en Libië. In de meeste gevallen werden de items gedraaid op de dag van uitzending en vaak volgde daarop ook nog een kruisgesprek met de redactie over de actuele ontwikkelingen.

Hoewel Eijkelboom er niet altijd was op de beslissende momenten, was hij toch een constante factor in de berichtgeving over de Arabische Lente. Uit de ingezonden selectie van inzendingen blijkt dat hij in staat is onder tijdsdruk en vaak moeilijke, of zelfs gevaarlijke, omstandigheden een evenwichtig, beeldend en helder verhaal te vertellen dat de kijker niet alleen informeert over het laatste nieuws maar ook inzicht biedt in de ontwikkelingen. Een goed voorbeeld is het verslag van een dag demonstreren en rellen rondom het Tahrirplein. Eikelboom en zijn ploeg laten goed zien hoe de protesten zich bijna ritueel

voltrekken, inclusief de 'gevechtspauzes' voor gebed. Een tweede voorbeeld is de reportage waarin twee verhaallijnen mooi parallel lopen: opstandelingen, die zich na een gehaaste training opmaken naar het Libische front te gaan, en degenen die daar gewond van terugkeren. De verslaggever neemt de

kijker mee en is daardoor soms ook zelf deel van het verhaal. Op dat laatste is misschien kritiek mogelijk: het kopen van een wollen das in Cairo tegen traangas doet wat sullig aan, maar het is ook wel aan doenlijk – Eikelboom bewijst dat een goede oorlogsverslaggever geen macho hoeft te zijn.

GENOMINEERD: BAS VAN SLUIS EN MICK VAN WELY
DAGBLAD VAN HET NOORDEN

MISSTANDEN JACHT

De politie in Drenthe voerde een langdurig onderzoek uit naar misstanden in de jacht.

Op velden werden tamme fazanten voor de jacht uitgezet – dat is op zich al illegaal. Om te voorkomen dat zij ten prooi zouden vallen aan roofvogels en vossen, werden deze 'concurrenten' van de jager eerst op grote schaal gedood met giftig aas en vallen waarin zij verhongerden – ook honden die in het gebied werden uitgelaten, werden er slachtoffer van. Deze praktijken komen vaak voor. De jacht kan lucratief zijn – vaak is het onderdeel van een dagje netwerken

op niveau – maar dan moet er wel wat te schieten zijn. Maar zelden zijn daders gepakt. Toen de redactie van het Dagblad van het Noorden lucht kreeg van het politie-onderzoek, maakte zij de afspraak dat zij pas zou publiceren na aanhoudingen, in ruil voor de primeur en informatie lopende het onderzoek. De verslaggevers gingen met een observatie-actie mee, maar hielden verder afstand en boorden ook andere bronnen aan. Zo konden zij op 5 november niet alleen melden dat er drie mannen waren gearresteerd, maar konden zij ook meteen in een achtergrondartikel de hele zaak uit de doeken

doen. Het leidde tot landelijke publiciteit en een debat in de Tweede Kamer, waar staatssecretaris Bleker maatregelen aankondigde. Uit de productie blijkt weer eens dat een goed netwerk loont. De redactie kon bovendien met de politie afspraken maken zonder afbreuk te doen aan de eigen onafhankelijkheid. Het nieuwsverhaal is helder en zakelijk geschreven. De reportage is beeldend en biedt de nodige context.

WINNAAR: SANDER 'T SAS EN JAN BORN
EENVANDAAG, TROS/AVRO

VOICEMAIL GEKRAAKT

Het duo van EenVandaag toont aan hoe simpel het is de voicemailberichten van ministers en Kamerleden af te luisteren.

De aansluitingen op het mobiele netwerk van Vodafone zijn beveiligd met een standaard-pincode 3333. Maar weinig mensen blijken zich daarvan bewust en hebben de moeite genomen de code aan te passen. Wie beschikt over het mobiele nummer kan zijn slag slaan. De procedure is overigens ook te raadplegen op de website van Vodafone.

De overheid is met ruim honderdduizend abonnementen een van de grootste klanten van het telecombedrijf. In de uitzending horen we onder andere minister Jan Kees de Jager een boodschap inspreken voor collega Uri Rosenthal en premier Mark Rutte voor Alexander Pechtold. Het ging overigens slechts om flarden, omdat de redactie geen persoonlijke of gevoelige informatie van de afgeluisterde voicemails naar buiten wilde brengen, maar slechts wilde aantonen hoe makkelijk het is de berichten af te luisteren.

De uitzending leidde tot commotie in Den Haag, maar minister Donner (Binnenlandse Zaken) meende dat er geen aanwijzingen waren dat de staatsveiligheid in het geding was. EenVandaag bleef de zaak op de website volgen en meldde onder meer dat Uri Rosenthal zijn code had laten veranderen: van 3333 naar 0000.

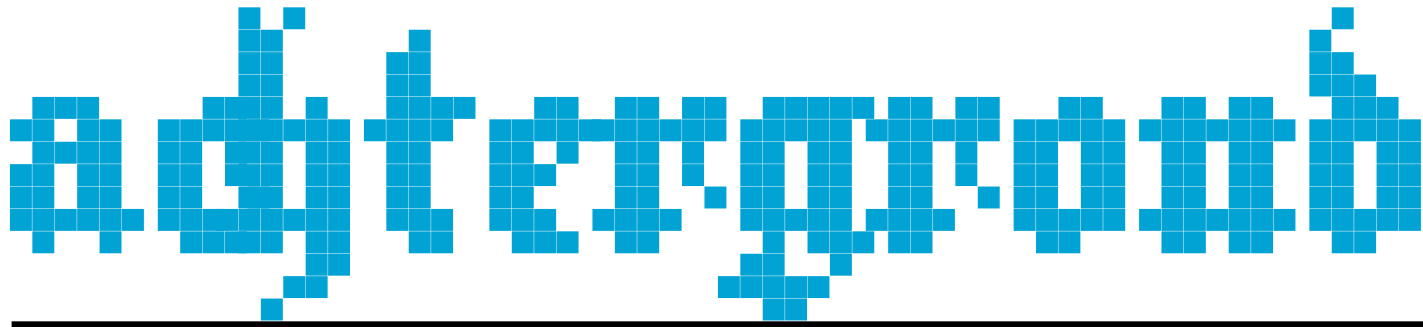
Hoewel het onderwerp wat breed uitgemeten wordt, is het belang duidelijk. Als het om beveiliging en privacy gaat, is het bewustzijn van de overheid in digitale tijden niet hoog. Je hoeft geen Julius Assange, Brenno de Winter of Rupert Murdoch te zijn om dat aan te tonen: 3333 intoetsen is al genoeg.

PS NRC-Wikileaks

De jury heeft wat langer stilgestaan bij de inzending van NRC Handelsblad over Wikileaks. Zij vond de productie op grond van de criteria uiteindelijk niet in aanmerking komen voor (een nominatie voor) de Tegel in de categorie nieuws, maar was wel zeer te spreken over de inspanningen van NRC om zelf toegang te krijgen tot de met name voor Nederland relevante diplomatieke berichten en de wijze waarop de redactie de berg aan informatie heeft ontsloten en geanalyseerd. Het is een nieuwe vorm van (onderzoeks)journalistiek die wat deze jury betreft een eervolle vermelding verdient.

NIEUWS

GENOMINEERD: MAAIK KRIJGSMAN, HANS POOL
NCRV DOCUMENT

NEDERWIET

Het onschuldige joint-je bestaat niet. De coffeeshop is niet langer het relaxte symbool van de Nederlandse tolerantie.

Weliswaar ziet de voordeur van de coffeeshop eruit als een gewone winkeldeur, aan de achterdeur ontvouwt zich een grimmige werkelijkheid van keiharde criminelen met gewelddadige rip-deals, ontvoeringen, liquidaties en mensenhandel. In de als road-movie opgezette documentaire Nederwiet geven Krijgsmann en Pool een haarscherp beeld van ons gemankeerde gedoogbeleid in de praktijk. In de shops mag je cannabis verkopen, je mag het alleen niet

verbouwen en aanvoeren. De documentairemakers kiezen voor een avontuurlijke vorm van participerende journalistiek. Ze kopen een steenrode Jaguar en gaan één vierkante meter wiet verbouwen. Door hun contacten met kwekers, shophouders, de man van de growshop, een wietverslaafde pianist én de politie leggen ze in anderhalf uur alle facetten bloot van een wereld waar idealisme en genot het in rap tempo afleggen tegen hebzucht en geweld. Hoe stressvol is het bestaan van de coffeshophouder. Aan de ene kant staat de politie die elke gram en elke beweging registreert, aan de andere kant liggen de “boefjes” op de loer, de georganiseerde misdaad die geen middel schuwt om drugs, geld en handel te confisqueren.

Door een meesterlijke verhaelopbouw, het gebruik van ijzersterke beelden, een grote dosis humor en een messcherp oog voor detail is Nederwiet een film die je negentig minuten lang op het puntje van je stoel houdt. De professionele kweker die uitlegt hoe makelaars zorgen voor bedrijfsruimte en monteurs van grote elektriciteitsleveranciers de stroomomleggingen doen: “dan weet je dat het goed gebeurt”. De filmmakers die getroffen worden door een dramatische uitbraak van spint. De idealistische kweker die zich, als zijn bedrijf geruimd is, zorgen maakt dat de gebruikers zijn mooie biologische wiet mislopen. De politie die zegt te dweilen met de kraan open en gruwelijke foto's laat zien van afrekenin-

gen. Het tasje van de gezellige growshop in een hoek van de keuken van de kwekerij die wordt gerund door wat alles heeft van mensenhandelaren.

Voor hun film gaan Krijgsmann en Pool bewust in overtreding. Ze vormen officieel een criminele organisatie. Ze verdienen er, na aftrek van kosten, niets aan en verklaren zich uiteindelijk ongeschikt voor de stress van het kwekersbestaan. Hulde voor zoveel zelfinzicht, maar vooral voor een zo smakelijk staaltje van story-telling.

GENOMINEERD: KUSTAW BESSEMS
DE PERS

DE VRIJHEID OM WEERZIN TE WEKKEN

Uit de grote hoeveelheid geschreven inzendingen komt het pamflet van Kustaw Bessems onvermijdelijk naar boven als publicatie “waar je niet omheen kunt”.

In een –aanvankelijk– ontregelend en moedig essay neemt Bessems de lezer bovenop de tijdgeest mee in een doorwrochte maar transparante gedachte-exercitie. Links en rechts trapt hij heilige huisjes omver. Dat is moedig. En spannend. Bessems betoogt dat in een samenleving met zoveel verscheidenheid, vrijheid van meningsuiting

van het allergrootste belang is. Dat deze daarom tot in zijn uiterste consequentie moet worden doorgevoerd. Zelfs de meest verwerpelijke dingen moet je kunnen zeggen of beweren zonder dat je daarbij bang moet zijn voor de wet. Bessems kiest als uitgangspunt dan ook maar het meest controversiële thema dat voor handen ligt: het ont-kennen, of bagatelliseren, van de Holocaust.

Tien jaar ervaring in de parlementaire journalistiek heeft de schrijver langs uiteenlopende kwesties geleid waarbij discussies over inhoudelijke thema's uitliepen op persoonlijke bedreigingen. Met als gruwelijk dieptepunt de ochtend dat Bessems naast het vermoorde lichaam staat van

Theo van Gogh. Hij schrijft: “Wat ik aan deze en al die andere vrije meningsuitingskwesties in het afgelopen decennium heb overgehouden is: Daden zijn erger dan woorden. De dader is verantwoordelijk voor de daad.” Niet de woorden vervolgen dus.

In de loop der jaren laaide het debat over een wettelijke borging van de vrijheid van meningsuiting steeds weer even op, maar keer op keer verstomde het. “We sukkelen verder”, aldus Bessems “en dat zou niet moeten”. In een scherpe juridische, politieke en filosofische analyse onderbouwt Kustaw Bessems vervolgens zijn betoog. Hij overwint de aarzeling voor een persoonlijke, ontroerende toevoeging. In heldere taal, in

een aantrekkelijke opmaak, met mooi gebruik van beeld en cartoons werkt Bessems toe naar zijn conclusie. De conclusie dat alleen de meest weerzinwekkende woorden de ware test zijn voor de vrijheid van meningsuiting. Vrijheid voor de mening die wij haten.

Bessems toont lef met dit, zoals het is genoemd “monumentale” werk. Hij zet aan tot denken, houdt een spiegel voor, noopt tot het toetsen en wellicht bijstellen van gevestigde opinies. Verplichte kost voor politici, beleidsmakers, ambtenaren, journalisten uiteraard en eigenlijk iedere inwoner van Nederland.

WINNAAR: GEERTJAN LASSCHE
RTV OOST (TV)

VREEMDELINGEN EN BIJWONERS

“Ik voel me helemaal niks” zegt Mathijs Souhoka aan het begin van de film. Als peuter kwam hij met zijn familie “tijdelijk” naar Nederland. Vader was geweest KNIL militair. De Souhoka’s werden met andere gezinnen ondergebracht in kamp Conrad, voormalig joods werk-kamp bij Rouveen, gemeente Staphorst, hardcore bible-belt.

“Wie is er verantwoordelijk voor dat ik me ontheemd voel?”, vraagt Souhoka zich af. Hij zoekt de confrontatie. Met Rouveners die de Molukse bewoners van het kamp totaal links lieten liggen. Met joodse nabestaanden, waarom voelen die geen band met de Molukkers, ze hebben toch in hetzelfde schuitje gezeten? De Rouveners zeggen zonder met de ogen te knippen dat ze niets moesten hebben van die gekleurde nietsnutten met hun rare eetgewoonten. De Holocaustoverlevenden maken Souhoka keihard duidelijk dat ze helemaal niet in dezelfde situatie zaten. Souhoka zoekt verder, tot in zijn paradijselijk geboortedorp op de Molukken. Hij stelt uiteindelijk vast dat hij de verantwoordelijkheid voor zijn ontheemde gevoel dichterbij moet zoeken.

“Vreemdelingen en Bijwoners” is een film die sterke gevoelens oproept, weezin zelfs. “You love it or hate it” klonk het tijdens het juryberaad. De film schuurt. Mathijs Souhoka intrigeert en irriteert. De gesprekken met Rouveners zijn ongemakkelijk, de ontmoeting met joodse overlevenden is bijna niet om aan te zien en de woede-uitbarsting als de documentaire-maker een confronterende vraag stelt, is pijnlijk. Als de hoofdpersoon het aandurft de oorzaken en omstandigheden meer bij zichzelf, in de eigen gemeenschap en de persoon van zijn vader te zoeken, verzacht de blik van de kijker en is er ruimte voor ontroering en begrip.

Dat Geertjan Lassche zelf uit Staphorst komt, zal geholpen hebben het vertrouwen te winnen van deze zo gesloten gemeenschap, maar dat het hem gelukt is de camera mee te nemen tot aan de keukentafel is uniek. Iedereen die aan het woord komt is schokkend eerlijk, het ongemak doet pijn, het verhaal gaat onder de huid zitten. Lassche graaft en wroet tot het zeer doet. Maar wat een prachtige beelden...

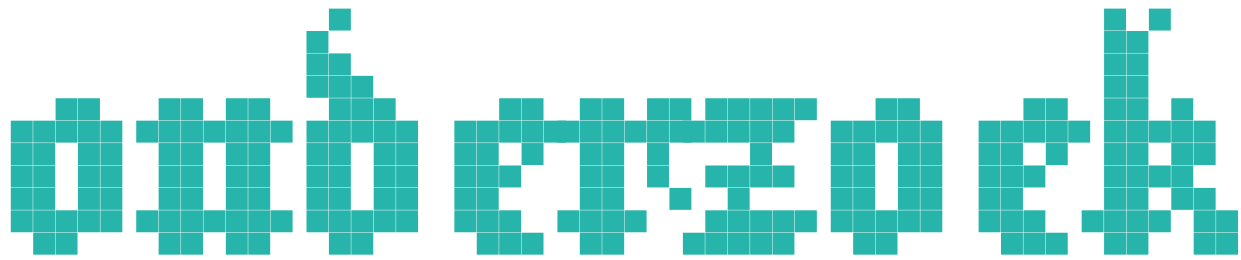
Mathijs Souhoka overleed kort na de première van de film en de onthulling van het monument voor kamp Conrad, september 2011. Zijn zoektocht is niet alleen die van een enkele Ambonees die daar in dat kamp heeft gezeten. Het is het universele

verhaal van een groep die is ontworteld en doormoet in een ander land. Van de Nederlanders die niet weten wat ze ermee moeten en de nieuwelingen dus maar links laten liggen. Het is het verhaal van de mens die zoekt naar afkomst en identiteit, de mens die terugkijkt op zijn leven en vaststelt dat hij nu eenmaal is wie hij is, door het leven wat hij heeft geleid.

WINNAAR
PUBLIEKSPRIJS

ACHTERGROND

GENOMINEERD: MERIJN RENGERS EN JOHN SCHOORL
DE VOLKSKRANT

CORRUPTIE DEFENSIE

Volkskrant-redacteurs Merijn Rengers en John Schoorl legden de hand op interne Defensie-documenten en kregen zicht op de cultuur binnen een elite-instituut van de marine.

Rengers en Schoorl schreven daarover het verhaal ‘De wraak van de bibliothecaris’. Uit de dossiers komt de bibliothecaris tot leven. Die heeft in 26 jaar trouwe dienst niet stil gezeten. Na een slecht functioneringsgesprek slaat hij terug en overhandigt zijn baas een lijst met integriteitsschendingen op kantoor: diefstal van televisies, laptops, airco’s, bureaustoelen. Misbruik van dienstauto’s en diensttelefoons. De uitkering van hoge gratificaties en bonussen aan het hogere personeel, gerommel met dienstdtijden.

De bazen van de bibliothecaris, bang voor de toorn van Den Haag, beginnen de bibliothecaris te intimideren. Een intern onderzoek dat op gezag van de Defensie-top wordt uitgevoerd, resulteert in een vernietigend rapport, waarmee niets gebeurt. Integendeel. De bibliothecaris en enkele van zijn kritische collega’s die aan het onderzoek hebben meegewerkt, worden vanaf dat moment openlijk gepest. En uiteindelijk worden hun functies opgeheven.

Het tweede verhaal van Rengers en Schoorl laat een ander aspect van de hermetische Defensie-cultuur zien, dat van de belangenverstrengeling. Het gaat over een marine-ambtenaar die naast zijn functie een eigen opleidingsinstituut voor matrozen runt. Zoals in het eerste verhaal gaat het om een functionaris die tevens metafoor is voor de wereld om hem heen. Net als bij de leidinggegenden uit het

eerste verhaal is deze ambtenaar zich van geen kwaad bewust. Hij wil niet eens dat zijn activiteiten illegaal zijn. Dat blijkt uit zijn bereidheid om aan onderzoeken naar zijn functioneren mee te werken.

Rengers en Schoorl onderzoeken op het scherp van de snede, maar ze oordelen niet. Ze gunnen de lezer twee inkijkjes in de wereld van John le Carré, waar de hoogste rangen hun eigen maatstaven aanleggen en de vijand zich altijd binnen de muren bevindt. Een waar gebeurd, goed uitgezocht verhaal, met een impliciete moraal.

GENOMINEERD: JOS VAN DONGEN EN ANNETTE SCHÄTZLE
ZEMBLA

MISBRUIKT ONDER TOEZICHT

Nogal wat onderzoeksjournalistiek wil zich kenmerken door het vooraf vaststellen van een eindconclusie, waarna vervolgens alle elementen die de hypothese ondersteunen breed worden uitgesmeerd en de argumenten die ze tegenspreken zorgvuldig worden geminimaliseerd of zelfs weggefilterd. ‘Misbruikt onder toezicht’ van Zembla is tot genoegen van de jury niet volgens dat stramien opgebouwd. Vertrekkend van één casus – een pleeggezin waar herhaaldelijk en langdurig lichamelijk en seksueel misbruik tegen de pleegkinderen werd vastgesteld – analyseert het programma de soms gebrekkige werking en informatie-doorstroming van de bevoegde diensten. Met name het pijnpunt van een ontbreken van een centraal meldregister en een gemeenschappelijke evaluatie wordt aangetoond, waardoor de ene jeugdorganisatie nog steeds kinderen blijft plaatsen in een milieu dat door

anderen reeds geruime tijd als volledig ongeschikt daarvoor werd bestempeld. Hierdoor krijgt het programma een maatschappelijke relevantie die het ene uitgelichte geval overstijgt. De redactie heeft daarbij zwaar geïnvesteerd in het opsporen van talrijke geschreven documenten en getuigenissen, waardoor de problematiek vanuit alle facetten evenwichtig en zelfs vrij sereen wordt belicht, met respect voor het deontologische basisprincipe van woord en wederwoord. Zelfs het betrokken pleegoudergezin kreeg de hun versie van het verhaal te vertellen. De jury apprecieerde ook hoe de diepmenselijke tragiek van de slachtoffers en betrokkenen zonder sensatiezucht of inquisitie-trekjes in beeld werd gebracht.

WINNAAR: NATALIE RIGHTON
DE VOLKSKRANT

POLITIETRAININGSMISSIE

Het kabinet zette begin 2011 in op een missie in Kunduz en kreeg daarbij steun van GroenLinks. Voorwaarde voor die partij was dat het wel om een trainingsmissie zou gaan. De door Nederland opgeleide militairen mochten geen militaire taken verrichten.

Volkskrantcorrespondent in Afghanistan Natalie Righton wilde weten hoe realistisch deze missie dan nog was en ontdekte gaandeweg dat de Afghaanse werkelijkheid weerbarstiger was dan de Haagse realiteit. Ze ging voor haar verhalen terug naar de basis en verdiepte zich in de Afghaanse agenten. Die kwamen ook zelf aan het woord en vertelden hoe ze over de missie dachten. De kop boven de eerste publicatie over het onderwerp zorgde meteen voor opschudding: 'Wij willen vechten tegen de Taliban.'

Uit de mond van verschillende agenten uit Kunduz tekende ze op dat ze het idee niet te zullen vechten onrealistisch vinden. 'Het leger kan het niet aan, wij móeten vechten.' De directeur van de politieschool in Kunduz waar Duitse agenten hun Afghaanse collega's leren wat het inhoudt om politieagent te zijn zei: 'de scheidslijn tussen politie- en militair werk is dun, dat is de realiteit.' De agenten in Kunduz die door Nederlanders getraind werden zetten sowieso vraagtekens bij de aangeboden

lesstof. De twaalf uur les die ze krijgen vinden ze te weinig. En de tussenpozen zijn zo groot dat veel van de stof wordt vergeten.

Natalie Righton kon haar verhalen maken omdat ze een groot en goed netwerk in Afghanistan had opgebouwd en in de uitvoering van haar werk voortdurend blijkt geeft van doortastendheid en onverschrokkenheid. Daarbij beschikt ze over een fikse dosis gezond verstand en gaat ze nuchter te werk. Ze plukte willekeurig zes Afghaanse politietrainees van de politieschool in Kunduz en sprak uitgebreid met ze over hun betrokkenheid bij gevechtsoperaties. De rode draad: ze vechten om te overleven. Uit de reacties op de verhalen bleek dat de missie voor zowel kabinet als GroenLinks een open zenuw bleef.

ONDERZOEK

„Journalisten zijn mensen die overal zijn waar iets te vertellen is, en daar neem ik soms diep mijn pet voor af

**GENOMINEERD: MARJOLEIN VAN ASDONCK
MOESSON**

BIRNEY STRUGGLE BLUES

Origineel onderwerp over iemand die je zelden geïnterviewd ziet.

Goed geschreven. Waardevol ook al lijkt het voor een klein publiek. Het staat in Moesson. Birney is schrijver. Niet wereldberoemd maar wel interessant. Het interview maakt nieuwsgierig met de eerste zin: Birney is de man met de grote bek. Het lezen waard en verdient eigenlijk een grotere groep lezers. "Was hij je muze?"...mijn hemel hij was het! Maar ik houd ook van die man, vond ik ook zo vervelend toen ik daar achter kwam".

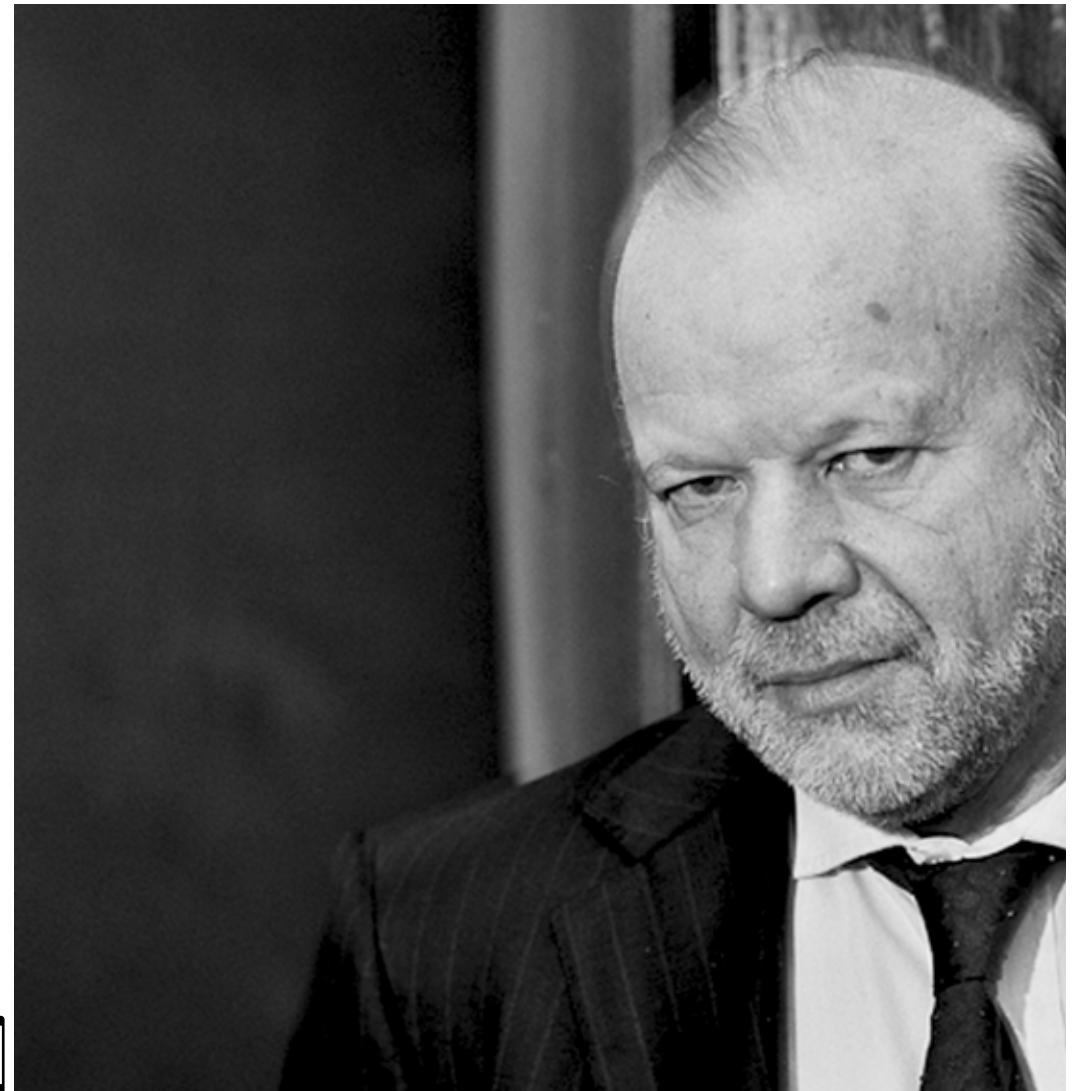

**GENOMINEERD: HUGO CAMPS
ELSEVIER**

CEES NOOTEBOOM

Eigenlijk is een nominatie van Camps misplaatst. Hij verdient een oeuvreprijs. Zo lang al maakt hij op een herkenbare manier prachtige interviews.

Leg meerdere interviews naast elkaar en je haalt die van Hugo Camps er onmiddellijk uit. Met een nominatie stippen wij slechts zijn kwaliteit en oorspronkelijkheid aan. Over Nooteboom, die hij kent en interviewt: Een gondelier die mooi plooit. en het interview begint met een citaat van Nooteboom: "Een mens moet zich met de dood bezighouden, want daarna kan het niet meer". Dat wil je wel lezen. Zelfs al is het het zoveelste interview met deze gelouterde schrijver. Omdat Camps het doet!

**WINNAAR: DAAN HEERMA VAN VOSS EN
DANIËL VAN DER MEER DE GROENE AMSTERDAMMER**

HET DECENNIUM

Een prachtig idee. Origineel. Waardevol. Het decennium. Gesprekken met mensen wiens leven bijna voorbij is. Terugkijkend. Interviews die als het ware op de rand van leven en dood zijn gemaakt.

Met Hans Keilson, Hella Haasse en Willem Aantjes, ondermeer, wordt de balans opge- maakt. De twee jonge journalisten grijpen niet terug op knipselkrant-uitspraken. Ze zijn oprecht benieuwd naar de geïnter- viewde. Prachtige subtiele waarnemingen lezen we. Over Hans Keilson: 'We zien hem zitten op zijn rug. En over Hella Haasse die de interviewers waarschuwt voor haar mogelijke 'war- righeid', en zij vertelt over het knorrende geluid van de shredder die al het onnodige versnippert. Of Willem Aantjes. Hoe vaak niet gein- terviewd. Het maakt toch nieuwsgierig. Omdat de interviewers nieuwsgierig zijn. Ze beschrijven de mechanische tred van lopen.: Zijn voeten lijken zich zelf omhoog te tillen en weer naar beneden te duwen, alsof zijn nieuwe heupen de rest van zijn lichaam aansturen. Prachtig gezien.

INTERVIEW

want ze bevinden zich ook op plekken
waar je eigenlijk niet moet komen”

GENOMINEERD: WOUTER SMILDE INTERMEDIAIR

De hoofdredactie van Intermediair beveelt Wouter Smilde (1981) aan omdat hij uitmunt in research, schrijfstijl en algemene kennis. Ter illustratie dienen twee verhalen. Het eerste is een achtergrondartikel over de wereldwijde jacht op zeldzame aardmetalen. De hoofdredactie heeft gelijk: Smilde heeft na diepgaand onderzoek een haast meeslepend verhaal over een toch wat taai onderwerp geschreven. In het tweede schrijft hij vanuit persoonlijk perspectief over de crisis in de journalistieke arbeidsmarkt. Dat levert niet een verrassende artikel op, maar wel een met een plezierige conclusie: hoe onverstandig het misschien ook is, Smilde is en blijft journalist. Je zou hoogstens wensen dat hij zich ook ontplooit in interview en reportage.

GENOMINEERD: SARA BERKELJON DE VOLKSKRANT

Sara Berkeljon (1982) maakt onder andere grote, persoonlijke interviews voor de Volkskrant(magazine). Haar gesprekspartners zijn bekend en hebben veel ervaring in het vraaggesprek. Het is lastig om dan dieper tot een persoon door te dringen. Bovendien kunnen sommige ego's (niet in de laatste plaats Wim T. Schippers) een interview zo ontregelen dat een journalist daar wanhopig van kan worden. Dat overkomt Berkeljon niet. In elk interview geeft zij de persoon de ruimte zichzelf te zijn, zonder het heft uit handen te laten nemen. Hoeveel jonger zij ook is, zij lijkt de geduldige, beminnelijke oudere die het gesprek langzaam en met humor de gewenste richting opduwt. Haar hoofdredactie is terecht trots op haar vermogen zwaar en licht in de weergave van de gesprekken goed te doseren. Gelet op het feit dat zij ook al op verschillende redacties heeft gewerkt, kun je haar eigenlijk geen talent meer noemen – ze maakt de belofte al volledig waar.

WINNAAR:
CAMIL DRIESSEN
DE PERS

Camil Driessen (1982) is een jonge, politiek verslaggever van De Pers. Als illustratie van zijn talent heeft de hoofdredactie twee producties ingezonden. In het eerste probeert hij een antwoord te geven op de vraag wat de burger gemist zou hebben als de Tweede Kamer nu al niet 150 maar 100 leden zou tellen. Hij geeft het antwoord op grond van de inbreng van de 50 leden die niet het Binnenhof hadden bereikt als de Kamer al verkleind was. De invalshoek is origineel, maar het resultaat biedt ook een verhelderend inzicht in de dagelijkse politieke praktijk. Driessen schrijft goed en geestig en rondt het af met een mooie conclusie. Het tweede artikel is een verzinsel geïnspireerd door Wikileaks: De Pers zou de hand hebben gelegd op een zeer recent diplomatiek bericht van de Amerikaanse ambassade over de politieke situatie in

Nederland en drukt daarvan een facsimile af, groots op de voorpagina en vervolgd op pagina 5. Daaruit zou blijken hoe verguld de VS zijn met de huidige regering in Den Haag. De pastiche leek zo echt dat tenminste een ander medium het als nieuws op zijn site plaatste. Je kunt je afvragen of een nabootsing van de werkelijkheid een Tegel voor journalistiek verdient. Maar het gaat hier om de prijs voor Talent. Van een nieuwe generatie journalisten worden nieuwe vormen van journalistiek verwacht. Dat kan botsen met traditionele opvattingen maar creativiteit betekent ook dat je risico's moet nemen en grenzen moet opzoeken (en misschien zelfs wel eens een keertje overschrijden). Driessen benut de ruimte die De Pers daarvoor biedt en blijkt daarin een groot talent - ook trouwens in het meer reguliere journalistieke werk.

TABLETKRANT

Dit juryrapport is tot stand gekomen door de expertise, creativiteit en vernieuwingsdrift van een aantal mensen: Martin van Ee (BDU), Maarten Lens-Fitzgerald (Layar) en Koos Staal (Staal&Duiker Ontwerpers). Het was ergens in oktober 2011 toen ik bij Martin op kantoor was in Barneveld. Het geanimeerde gesprek over de samenwerking tussen BDU en De Tegel gaat al snel in de richting van vernieuwing in de journalistiek en vernieuwing van de krant. "Het zal wel moeilijk zijn nu in de uitgeverij en drukkerij", zeg ik wat argeloos. "Niet als je

voorop blijft lopen in kwaliteit en continu vernieuwt", aldus Martin. "Kijk hier", Martin haalt een doos tevoorschijn van onder zijn bureau. "Dit is de krant van de toekomst." Martin vouwt de krant, bedacht samen met ontwerper Koos Staal, op een geheel nieuwe manier uit en vertelt. "Voor het eerst is het mogelijk een krant te drukken met tabbladen en wij zijn zover, als enige in Nederland! Het is mooier, overzichtelijker en interessanter voor adverteerders. We noemen het de BDU-TabletPrint". Nu is mijn kans en ik vertel over de ambities

van De Tegel: het stimuleren van kwaliteitsjournalistiek en ruimte bieden voor Talent en vernieuwing; vanaf dit jaar met De Toekomst Prijs, een teamwedstrijd met als doel het maken van de beste "Nieuwsbrenner van de Toekomst". En zo is het idee geboren deze vernieuwende BDU-TabletPrint te introduceren als juryrapport. "Wat zou het gaaf zijn om jullie vernieuwende krant nog extra te verrijken door "augmented reality", en dat als juryrapport te presenteren op 16 april, ik ken een partij die dat misschien zouden willen: Layar.

De afspraak is snel gemaakt en de werkbijeenkomsten op het Layar-kantoor op de Vijzelgracht zijn een feest om mee te maken. Iedereen is zich bewust van iets bijzonders in wording. De vernieuwende constructie en vorm van Koos Staal is een lust voor het oog en ondersteunt het concept volledig. Dit juryrapport zet de standaard voor de komende jaren. Mannen bedankt en tot speedig!

Martijn Kirsten,
organisator De Tegel

SIJTHOFF

TOEKOMSTPRIJS

De Toekomst Prijs is een wedstrijd voor studenten journalistiek, aankomend journalisten en nerds in de beste zin van het woord met een leeftijdsgrens van 29 jaar. De wedstrijd draait om het maken van "De Nieuwsbrenner Van De Toekomst". Twee geselecteerde teams van 3 personen hebben de afgelopen weken hun plan voor de "Nieuwsbrenner van de Toekomst" onder begeleiding van Diem Media BV uitgewerkt en vormgegeven. Op 16 april 2012 hebben ze tijdens het innovatieprogramma van De Tegel hun Nieuwsbrenner mee laten dingen naar de hoofdprijs: een mediareis naar Londen en een bezoek aan Google en de BBC voor het hele team! De jury onder leiding van René van Zanten heeft de winnaar gekozen naar aanleiding van hun presentaties tijdens het innovatieprogramma van De Tegel dat vooraf is gegaan aan de uitreiking op 16 april. De jurysamenstelling van De Toekomst Prijs: René van Zanten (voorzitter), Bart Brouwers, Laura Stek, Winny de Jong. www.detoekomstprijs.eu

sonaliseerde selectie nieuws. Met verschillende innovatieve functies, zoals de Novinitytimer, draagt Novinity bij aan een betrokken online community. Novinitytimer De kernfunctie van Novinity is een nieuwstimer waarmee de gebruiker op een snelle manier zijn nieuws filtert. In zijn zgh. nieuwsline krijgt de gebruiker nieuws op maat. Op grond van sociale context, eerder gemaakte keuzes en de Novinityscore geeft Novinity iedere gebruiker een persoonlijk nieuws-overzicht. Daarnaast betreft Novinity op innovatieve wijze de nieuwsprosumer bij de totstandkoming van nieuws. Met Novinity is online nieuws niet opnieuw uitgevonden. Wat onze kracht is? Met Novinity hebben we niet geprobeerd de bestaande journalistiek en de manieren waarop nieuws nu gebracht wordt, in te passen in een online stramien. Met Novinity hebben wij de mogelijkheden van online bekeken en daar een nieuwsmedium bij bedacht. Een nieuwsmedium wat optimaal past bij de online nieuwsprosumer van nu én nog voldoende aansluit bij de

bestaande journalistiek. Zo brengt Novinity de betrokken achterban weer terug bij het nieuwsmedium. Meer weten? Check www.novinity.nl.

KINDEREN BEGRIJPEN HET NIEUWS MET 'DE NIEUWSFABRIEK'
HDC MEDIA REDACTEUREN JANNEKE VAN BEUSEKOM, RENÉE VAN DER NAT EN LEONIE DE VRIES

'De Nieuwsfabriek', zo heeft het drietal hun idee genoemd. Geïnspireerd door het liedje 'Als ik de baas zou zijn van het journaal' van VARA's Kinderen-voor-Kinderen, dat in hun kinderjaren zo populair was. 'Als ik de baas zou zijn van het journaal, dan werd meteen het nieuws een heel stuk positiever. De hele wereld werd meteen een beetje liever, want ik negeerde alle narijheid totaal', zo klonk het toen veelvuldig op de radio. 'Want dat is wat het drietal als uitgangspunt koos: Iedereen moet zelf kunnen bepalen op welk moment hij het journaal bekijkt én vooral welke onderwerpen daarin aan de orde moeten komen.

De Nieuwsfabriek is een service voor kinderen tussen de 10 en 12 jaar. Nieuws is voor deze doelgroep een nieuw fenomeen. Een groot gedeelte van het nieuws begrijpen ze nog niet. Ze kunnen het wel begrijpen, maar het journaal of de krant geeft meestal geen uitleg over wat er vooraf is gegaan aan de gebeurtenis. Met de Nieuwsfabriek kunnen kinderen hier zelf achter komen. Kinderen kunnen zelf op zoek naar meer informatie en vervolgens aan hun

vrienden uitleggen hoe het nu precies in elkaar zit. Onafhankelijk van ouders en leraren onderwijzen ze zichzelf en elkaar over het nieuws.

Maar kinderen van 10 tot 12 vinden nieuws nog niet zo boeiend. Voor het team een mooie uitdaging om het idee zo te specificeren dat het die groep kinderen nieuwshongerig maakt. Een website waarbij deze doelgroep spelenderwijs nieuws leert begrijpen. En vooral: Dat kinderen in een tijd waarbij ze via allerlei mediakanalen (ook ongewild) in aanraking komen met nieuws, ook de context van nieuws-onderwerpen gaan zien. De Nieuwsfabriek gelooft dat als die service geboden wordt, zij zich meer voor nieuws zullen interesseren.

De Nieuwsfabriek.nl is via alle online apparaten benaderbaar. Ook interactie tussen de website en social media is een belangrijk onderdeel.

TALENT & TOEKOMST

Hoe denken Nederlanders over journalisten en journalistiek?
Scan het logo met Layar en lees het rapport Ipsos Synovate | The Home of Researchers

ALLE PARTNERS VAN DE TEGEL 2011
FELICITEREN DE WINNAARS EN GENOMINEERDEN!

HOOFDSPONSORS

INITIATIEFNEMERS

ONDERSTEUNENDE PARTIJEN

MEDIAPARTNERS

DRUKWERK

16 APRIL 2012

JAARPRIJZEN VOOR DE JOURNALISTIEK 2011

INZENDINGEN BEWIJS
VAN JOURNALISTIEKE
RIJKDOM

Hier en daar wordt gesproken over een crisis in de journalistiek. De jury van De Tegel heeft er gelukkig nog weinig van gemerkt de afgelopen maanden. In twee rondes heeft zij zich over de massieve 302 inzendingen ontfemd. De deejury's selecteerden per categorie – nieuws, achtergrond, onderzoek, interview en talent – drie genomineerden. Met name voor de 'achtergrondjury' was dat met 152 inzendingen een behoorlijke klus. Een paar kanttekeningen. Het valt de jury op dat onder de 15 genomineerden geen financieel-economische verhalen zitten. Dat betreuren we natuurlijk. Vooral omdat het nieuws juist zo werd gedomineerd door de economische, Europese en euro, crises. Het is ook opmerkelijk dat er geen internet- en radioproducties zijn genomineerd. Het aantal radioinzendingen was laag en de deejury's hebben

vastgesteld dat de kwaliteit van die inzendingen onvoldoende was. We hopen van harte dat dit prachtmedium in 2012 zowel kwantitatief als kwalitatief gaat insturen voor De Tegel. De ingezonden online producties waren vaak online geplaatste print-televisie of radioproducties. Onder de inzendingen ontbrak het volgens de eindjury over de gehele breedte aan vernieuwende journalistiek. De online inzendingen maakten weinig tot geen gebruik van de mogelijkheden van het internet. Een combinatie van interactiviteit, de journalist als moderator en journalistieke diepgang ontbrak. Uiteindelijk legden de ingezonden webproducties het af vanwege een tekort aan kwaliteit en diepgang. Desondanks is de jury zeer te spreken over het algehele niveau van de inzendingen. Het bekijken en beluisteren

van de inzendingen was een feestje. De makers weten het publiek vaak van het begin tot het eind te boeien, te verbazen en te verrassen. Dankzij grondige research wisten zij door te dringen tot de essentie van de onderzochte onderwerpen. Tegelijkertijd werd steeds goed in de gaten gehouden dat het te bereiken publiek ook daadwerkelijk met het verhaal werd aangeraakt. In veel gevallen werd een optimum tussen betrouwbaarheid en toegankelijkheid gevonden. Tijdens de eindjurering zijn de nominaties op verschillende facetten beoordeeld. Zo zijn creativiteit en originaliteit beloond: goede ideeën zijn schaars en waardevol. Maar ook impact en maatschappelijke relevantie speelden een belangrijke rol. Juryleden stelden vast dat de genomineerden het debat op gang weten te brengen. Na de nodige discussie heeft

de jury de winnaars met gedeelde overtuiging kunnen vaststellen. Hierbij is gestreefd naar een zo objectief en onafhankelijk mogelijk oordeel. Wanneer een jurylid zich persoonlijk betrokken voelde bij een inzending, werd de keuze gemaakt door de overige juryleden. Dat alle genomineerde producties voorbeelden zijn van rijke, verdiepende journalistiek, doet de jury goed. Ondanks de druk op redacties en journalisten om in allerlei opzichten zuinig te zijn, zijn deze journalistieke werken het bewijs dat er nog heel veel professionals in onze mooie vak rondlopen die bereid zijn om bergen tijd, geld en energie in belangrijk journalistiek werk te stoppen. Bravo!

Jeroen Smit
Voorzitter van de jury

Redactie: Roem, Martijn Kirsten | Ontwerp: Staal&Duiker Ontwerpers/Koos Staar | Digitale verrijking: Loyer | Prepress: Sebastiaan Lerting | Druk en afwerking: Koninklijke BDU